

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/62/2019
Identifikačné číslo spisu:	5916010115
Dátum vydania rozhodnutia:	06.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5916010115.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkyň Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. R. a spol., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvineného L. R. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/4/2018 z 13. marca 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. R. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 1T/20/2016 z 8. novembra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/4/2018 z 13. marca 2018, bol obvinený L. R. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti rozsudku súdu I. stupňa.

Za spáchanie tohto trestného činu mu bol uložený podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona menovaný bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obvinenému L. R. zároveň uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 3 (tri) roky. Postupom podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona bol zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/123/2014 z 18. novembra 2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok o treste obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti vyššie označenému rozsudku Krajského súdu v Žiline podal obvinený L. R. prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V dovolaní argumentoval nasledovne:

„L. R. od začiatku trestného konania popieral, že by mal vedomosť o páchaní podvodu a že by chcel na poškodených spáchať podvod či akýkoľvek iný trestný čin, a teda nie je naplnená subjektívna stránka trestného činu podvodu. V konaní bolo vykonaných viacero dôkazov, z ktorých vyplýva, že L. R. nemal vedomosť o tom, že obchod s hubami neexistuje. Do poslednej chvíle veril tomu, že obchod bude dokončený, že peniaze z neho budú vyplatené a následne rozdelené medzi veriteľov. Rozhodnutia súdov obidvoch stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, keďže súdy nesprávne aplikovali § 15 Trestného zákona, ktorý upravuje úmyselné zavinenie páchatel'a trestného činu na zistený skutkový stav, keď zo zistených skutkových záverov vyvodili nesprávne právne závery. Skutkový stav zistený súdmi obidvoch stupňov nebol z hľadiska zavinenia L. R. logicky vyhodnotený. Neboli vzaté do úvahy všetky skutočnosti vylučujúce jeho úmysel spáchať trestný čin (najmä viera v existenciu obchodu s hubami vyplývajúca najmä z odposluchov hovorov, snaha vyplácať poškodených z peňazí získaných z obchodu). Všetky vyššie uvedené skutočnosti ohľadom zavinenia L. R. neboli súdmi obidvoch stupňov vyhodnotené správne. L. R. je známe stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 3/2011, podľa ktorého je subjektívna stránka trestného činu skutkovou (nie právnou) otázkou, avšak sa domnieva, že je potrebný odklon od právneho názoru vyjadreného v tomto stanovisku. Je predsa právnym posúdením (aplikáciou právnych noriem na zistený skutkový stav), či nejaké konanie napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Samotné skutkové zistenie nemá bez aplikácie právnej normy upravujúcej zavinenie páchatel'a trestného činu žiadny význam, keďže až na základe tejto aplikácie možno dospieť k záveru o zavinení páchatel'a. Teda aj posúdenie subjektívnej stránky trestného činu je aplikáciou práva na zistený skutkový stav, a preto chyba pri jej vyhodnotení je nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku, čo má za následok dôvodnosť dovolania proti rozsudku založeného na nesprávne vyhodnotenej subjektívnej stránke trestného činu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správne právne posúdenie subjektívnej stránky trestného činu by zásadne ovplyvnilo postavenie L. R., keďže by mohlo viesť k oslobodeniu spod obžaloby, a teda ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku nevylučuje podanie dovolania odsúdeným. Preto navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 1 T/4/2018-3219 z 13.3.2018 vo výrokoch, ktoré sa L. R. priamo týkajú, teda vo výrokoch o treste odňatia slobody, o zaradení na výkon trestu odňatia slobody, o treste zákazu činnosti, o zrušení výroku o treste uloženého L. R. rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č. k. 6T/123/2014-63, o náhrade škody a o zamietnutí odvolania L. R. proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, č. k. 1T/20/2018-3136 z 8.11.2017, a aby prikázal Krajskému súdu v Žiline, aby vec znovu prerokoval a rozhodol".

Okrem vyššie uvedeného obvinený v dovolaní poukázal na viaceré dôkazy, vykonal ich rozbor a ponúkol svoje hodnotenie dôkazného stavu, napr.: „dôkazmi svedčiacimi o nevine L. R. boli výpovede... Jeho nevinu preukazovali najmä odposluchy telefonátov.... Z hovoru č. 58 vyplynulo.... V hovoroch č. 58-103 sa L. R. a N. K. rozprávajú o G..... Takýmto spôsobom obvinený vyhodnotil aj výpovede svedkov a listinné dôkazy".

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor takto:

„Okresný súd v Ružomberku v rozsudku, sp. zn. 1T/20/2016 i krajský súd v nadväzujúcom rozsudku 1To/4/2018 na základe správne zisteného skutkového stavu, dostatočne podrobne vysvetlili dôvody a právne úvahy, ktoré viedli k odsúdeniu L. R., pričom v súčasne podanom dovolaní obvinený opätovne uvádza tie isté skutočnosti, ktoré tvorili jadro jeho obhajoby v konaní pred súdom I. aj II. stupňa, a ktoré oba súdy pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy a v rozsudkoch sa s nimi náležitým spôsobom vysporiadali. Platí to najmä vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorý presvedčivo a dostatočne podrobne zdôvodnil právne úvahy, ktorými sa pri svojom rozhodovaní riadil, čím doplnil sčasti argumentáciu okresného súdu vo vzťahu k stanoveniu formy zavinenia obvineného na spáchaní skutku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto navrhuje dovolanie, podané obvineným L. R., odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku".

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že nie je možné o

dovolání rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Argumenty dovolateľa o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemohol najvyšší súd akceptovať z nasledovných dôvodov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom.

Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku veta za bodkočiarkou. Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdom, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho súdu. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdov nižších stupňov.

Skutok uvedený vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Ružomberok obsahuje všetky informácie a okolnosti priebehu skutkového deja nevyhnutné na identifikáciu tam uvedeného konania ako pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona vykonaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Okresný súd teda nepochybil, keď konštatoval naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu, pretože skutková veta je kompletná na vyslovenie takéhoto záveru.

Kompetencie najvyššieho súdu v rámci prieskumného konania vyvolaného dovolaním týmto končia, nakoľko najvyšší súd nie je oprávnený preskúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Tu si treba uvedomiť, že zistenie a konštatovanie naplnenia, či nenaplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu (úmyselnej formy zavinenia ako na to poukazuje dovolateľ) patrí medzi okolnosti podliehajúce normám procesného práva a vykonáva sa v rámci dokazovania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 119 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku: „V trestnom konaní treba dokázať, najmä či sa stal skutok a či má znaky trestného činu“.

Preto nemôže najvyšší súd v rámci už tretej inštancie preskúmať či bola, alebo nebola naplnená subjektívna stránka (jeden zo znakov skutkovej podstaty trestného činu) skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Ak by sa tak stalo, najvyšší súd by neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania, jeho opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení, ako to učinili sudy nižších stupňov. Dovolací súd sa nestotožnil s dovolateľom v potrebe revidovania stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky S 3/2011, pretože ho považuje za správne.

Pokiaľ obvinený v podstatnej časti dovolania poukázal na vykonané dôkazy, vykonal ich rozbor a ponúkol svoje vlastné hodnotenie dôkazov a tomu zodpovedajúce skutkové závery, k tomu najvyšší súd poznamenáva, že takéto dovolacie argumenty nepredstavujú žiadny dovolací dôvod (pokiaľ dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), pretože neexistuje príčinná súvislosť medzi ich obsahom a okolnosťami naplňajúcimi ktorýkoľvek dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd uzatvára, že nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ani iného, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.